

TEKIJÄNOIKEUS

Kristiina Harenko • Valtteri Niiranen • Pekka Tarkela

TALENTUM PRO ■ Helsinki 2016

2., uudistettu painos

Copyright © 2016 Talentum Media Oy ja tekijät
Yhteistyössä Lakimiesliiton Kustannus

Kansi: Outi Pallari
Taitto: Marja-Leena Saari

ISBN 978-952-14-2331-4
ISBN 978-952-14-2513-4 (verkkokirja)

BALTO Print
Liettua 2016

Palaute kirjasta: www.talentumshop.fi

Sisällys

ALKUSANAT 1. PAINOKSEEN	V
ALKUSANAT 2. UUDISTETTUUN PAINOKSEEN	VII
KIRJOITTAJAT	IX
LYHENTEET	XXI

JOHDANTO	1
Tekijänoikeus oikeudenalana	1
Kansainväliset sopimukset	9
Tekijänoikeus ja Euroopan Unioni	11

1 LUKU

TEKIJÄNOIKEUDEN KOHDE JA SISÄLLYS	15
1 § Tekijänoikeuden kohde (22.5.2015/607)	15
2 § (14.10.2005/821) Taloudelliset oikeudet (22.5.2015/607)	24
3 § Moraaliset oikeudet (22.5.2015/607).....	66
4 § Teoksen muuntelu ja muuttaminen (22.5.2015/607)	75
5 § Kokoomateos (22.5.2015/607)	83
6 § Yhteisteos (22.5.2015/607)	84
7 § Tekijäolettama (22.5.2015/607).....	86
8 § Julkistaminen ja julkaiseminen (22.5.2015/607)	89
9 § (14.10.2005/821) Tekijänoikeussuojaa vailla olevat teokset (22.5.2015/607)	93

Sisällys

10 § (23.8.1971/669) Muut aineettomat oikeudet (22.5.2015/607)	99
---	----

2 LUKU (24.3.1995/446)

TEKIJÄNOIKEUDEN RAJOITUKSET JA SÄÄNNÖKSET SOPIMUS-

LISESSISTÄ (14.10.2005/821)	102
11 § (14.10.2005/821) Yleiset säännökset (22.5.2015/607) .	102
11 a § (14.10.2005/821) Tilapäinen kappaleen valmistaminen (22.5.2015/607)	116
12 § (24.3.1995/446) Teosten kappaleiden valmistaminen yksityiseen käyttöön (22.5.2015/607)	120
13 § (14.10.2005/821) Valokopiointi (22.5.2015/607)	127
13 a § (14.10.2005/821) Sisäinen tiedotuskäyttö (22.5.2015/607)	131
14 § (14.10.2005/821) Teosten käyttäminen opetus- toiminnassa ja tieteellisessä tutkimuksessa (22.5.2015/607) . .	136
15 § (24.3.1995/446) Teosten kappaleiden valmistaminen eräissä laitoksissa (22.5.2015/607)	144
16 § (14.10.2005/821) Teosten kappaleiden valmistaminen arkistoissa, kirjastoissa ja museoissa (22.5.2015/607)	151
16 a § (14.10.2005/821) Teosten kappaleiden valmistaminen yleisölle ja teosten välittäminen yleisölle (22.5.2015/607) . . .	155
16 b § (13.9.2013/674) Teosten käyttäminen kulttuuri- aineistoja säilyttävissä kirjastoissa (22.5.2015/607)	161
16 c § (13.9.2013/674) Teosten käyttäminen Kansallisessa audiovisuaalisessa instituutissa (22.5.2015/607)	164
16 d § (14.10.2005/821) Teosten käyttäminen sopimus- lisenssin nojalla arkistoissa, kirjastoissa ja museoissa (22.5.2015/607)	166
16 e § (14.10.2005/821) Tarkemmat säännökset teosten käyttämisestä arkistoissa, kirjastoissa ja museoissa (22.5.2015/607)	168
16 f § (8.11.2013/763) Orpoteosten käyttäminen (22.5.2015/607)	169
17 § (14.10.2005/821) Teosten saattaminen vammaisten käytettäväksi (22.5.2015/607)	170

18 § (14.10.2005/821) Opetuksessa käytettävät kokoomateokset (22.5.2015/607)	177
19 § (24.3.1995/446) Teoksen kappaleiden levittäminen ja oikeus lainauskorvaukseen (22.5.2015/607).	181
19 a § (22.12.2006/1228) Lainauskorvausta hallinnoiva järjestö (22.5.2015/607)	190
20 § (14.10.2005/821) Teoskappaleen näyttäminen (22.5.2015/607)	191
21 § (14.10.2005/821) Julkinen esittäminen (22.5.2015/607)	193
22 § (24.3.1995/446) Sitaatti (22.5.2015/607)	199
23 § (24.3.1995/446) Ajankohtaiskirjoitus (22.5.2015/607)	208
24 § (14.10.2005/821) Konserttiohjelma (22.5.2015/607)	209
25 § (24.3.1995/446) Julkistetun tai luovutetun taide- teoksen käyttäminen (22.5.2015/607).	212
25 a § (14.10.2005/821) Taideteoksen käyttäminen luettelossa ja tiedotuksessa sekä rakennuksen kuvaaminen (22.5.2015/607)	216
25 b § (24.3.1995/446) Teoksen sisällyttäminen uutis- lähetykseen (22.5.2015/607)	222
25 c § (24.3.1995/446) Julkisten lausumien toisintaminen (22.5.2015/607)	223
25 d § (24.3.1995/446) Asiakirjajulkisuus ja oikeudenhoito (22.5.2015/607)	225
25 e § (24.3.1995/446) Rakennusten ja käyttöesineiden muuttaminen (22.5.2015/607)	229
25 f § (14.10.2005/821) Alkuperäinen radio- ja televisio- lähetys (22.5.2015/607)	231
25 g § (8.11.2013/763) Arkistoidun ohjelman ja lehden uudelleen käyttäminen (22.5.2015/607)	237
25 h § (24.3.1995/446) Radio- ja televisiolähetysten edelleen lähettäminen (22.5.2015/607)	243
25 i § (22.5.2015/608) Jakeluvuorituksen alaisten ohjelmien edelleen lähettäminen	247
25 j § (24.3.1995/446) Tietokoneohjelman ja tietokannan käyttäminen (22.5.2015/607)	263

Sisällys

25 k § (24.3.1995/446) Tietokoneohjelmien yhteentoimivuus (22.5.2015/607)	274
25 l § (22.5.2015/607) Televisio-ohjelmien verkkotallennuspalvelu.	281
26 § (22.5.2015/607) Sopimuslisenssi	293

2 A LUKU (8.6.1984/442)

HYVITYS TEOKSEN KAPPALEIDEN VALMISTAMISESTA

YKSITYISEEN KÄYTTÖÖN (14.10.2005/821)	305
26 a § (19.12.2014/1171) Hyvitys (22.5.2015/607)	307
26 b § (19.12.2014/1171) Hyvityksen maksaminen (22.5.2015/607)	313

2 B LUKU (24.3.1995/446)

JÄLLEENMYNTIKORVAUS . . . . .

26 i § (5.5.2006/345) Jälleenmyyntikorvaus (22.5.2015/607)	316
26 j § (5.5.2006/345) Korvauksen keräävä järjestö (22.5.2015/607)	318
26 k § (5.5.2006/345) Vastuu korvauksen suorittamisesta (22.5.2015/607)	324
26 l § (22.12.2009/442) Tiedonanto- ja selvitysvastuun noudattamisen valvonta (22.5.2015/607)	326
26 m § (22.12.2009/442) Tiedonanto- ja selvitysvastuun noudattamisen valvonta (22.5.2015/607)	328

3 LUKU

TEKIJÄNOIKEUDEN SIIRTYMINEN . . . . .

27 § Yleiset määräykset oikeuden luovutuksesta (22.5.2015/607)	331
28 § Teoksen muuttamiskielto ja oikeuden edelleenluovutuskielto (22.5.2015/607)	334
29 § (22.5.2015/607) Tekijänoikeuden luovutusta koskevan kohtuuttoman sopimusehdon sovittelu	351
29 a § (31.10.1997/967) Korvausoikeus elokuvaan tai äänitteeseen tallennetun teoksen kappaleen vuokrauksesta (22.5.2015/607)	358
29 b § (31.10.1997/967) Korvausoikeus elokuvaan tai äänitteeseen tallennetun teoksen kappaleen vuokrauksesta (22.5.2015/607)	372
30 § Sopimus julkisesta esittämisestä (22.5.2015/607)	374

31 § Kustannussopimus (22.5.2015/607)	375
32 § Painoksen julkaiseminen (22.5.2015/607)	380
33 § Julkaisemiseen liittyvät velvollisuudet (22.5.2015/607)	382
34 § Julkaisematta jättäminen (22.5.2015/607)	386
35 § Painoksen ja tilityksen tiedot (22.5.2015/607)	389
36 § Uusi painos (22.5.2015/607)	391
37 § Tekijän oikeus julkaista teos (22.5.2015/607)	393
38 § Avustukset (22.5.2015/607)	396
39 § Sopimus elokuvaamisesta (22.5.2015/607)	397
40 § Sopimuksen purkaminen (22.5.2015/607)	400
40 b § (11.1.1991/34) Työ- tai virkasuhteessa luotu tietokoneohjelma ja tietokanta (22.5.2015/607)	404
40 c § (24.3.1995/446) Valokuvaamalla tehty muotokuva (22.5.2015/607)	408
41 § Tekijänoikeuden siirtyminen tekijän kuollessa (22.5.2015/607)	410
42 § Tekijänoikeuden ulosmittaus (22.5.2015/607)	413
4 LUKU	
TEKIJÄNOIKEUDEN VOIMASSAOLOAIKA	418
43 § (22.12.1995/1654) Tekijänoikeuden suoja-aika (22.5.2015/607)	418
44 § (22.12.1995/1654) Tuntemattoman tekijän teos (22.5.2015/607)	425
44 a § (22.12.1995/1654) Julkistamaton teos (22.5.2015/607)	427
5 LUKU	
TEKIJÄNOIKEUDEN LÄHIOIKEUDET (14.10.2005/821)	431
45 § (14.10.2005/821) Esittävä taiteilija (22.5.2015/607)	431
46 § (14.10.2005/821) Äänitallenteen tuottaja (22.5.2015/607)	447
46 a § (14.10.2005/821) Kuvatallenteen tuottaja (22.5.2015/607)	454

Sisällys

46 b § (8.11.2013/763) Äänitallenteen oikeuksien luovutussopimuksen irtisanominen (22.5.2015/607)	459
46 c § (8.11.2013/763) Liitännäistoimenpiteet (22.5.2015/607)	468
46 d § (8.11.2013/763) Lisäkorvauksen maksaminen (22.5.2015/607)	471
47 § (14.10.2005/821) Äänitallenteen ja kuvallisen musiikkitalenteen käyttäminen (22.5.2015/607)	473
47 a § (14.10.2005/821) Käyttökorvaus (22.5.2015/607)	485
48 § (14.10.2005/821) Radio- ja televisioyrittäjä (22.5.2015/607)	489
49 § (3.4.1998/250) Luettelon ja tietokannan valmistaja (22.5.2015/607)	496
49 a § (24.3.1995/446) Valokuvaaja (22.5.2015/607)	514
50 § Sanomalehtitiedotus (22.5.2015/607)	525

5 A LUKU (14.10.2005/821)

TEKNISET TOIMENPITEET JA OIKEUKSIEN SÄHKÖISET

HALLINNOINTITIEDOT	527
50 a § (14.10.2005/821) Teknisen toimenpiteen kieltämisen kieltäminen (22.5.2015/607)	527
50 b § (14.10.2005/821) Teknisen toimenpiteen kieltämiskeinojen valmistamisen ja levittämisen kieltäminen (22.5.2015/607)	536
50 c § (14.10.2005/821) Teknisiin toimenpiteisiin suojattujen teosten käyttäminen (22.5.2015/607)	542
50 d § (14.10.2005/821) Oikeuksien sähköiset hallinnointitiedot (22.5.2015/607)	545
50 e § (14.10.2005/821) Tekniset toimenpiteet ja sähköiset hallinnointitiedot sekä lähioikeudet (22.5.2015/607)	548

6 LUKU

ERINÄISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ	549
51 § Teoksen tai tekijän sekoitettavuus (22.5.2015/607)	549
52 § Tekijän nimi ja nimimerkki (22.5.2015/607)	551
52 a § (24.3.1995/446) Luoksepääsyoikeus (22.5.2015/607)	555

53 § Klassikkosuoja (22.5.2015/607)	558
54 § (14.10.2005/821) Välimiesmenettely (22.5.2015/607)	562
54 a § (19.12.1980/897) Opetus ansiotarkoituksessa (22.5.2015/607)	567
54 b § (24.3.1995/446) Äänitallenteen ja kuvallisen musiikkitalenteen käyttökorvaus (22.5.2015/607)	570
55 § (8.6.1984/442) Tekijänoikeusneuvosto (22.5.2015/607)	572

7 LUKU

RANGAISTUS JA KORVAUSVELVOLLISUUS	575
56 § (14.10.2005/821) Rikoslain rangaistussäännökset (22.5.2015/607)	575
56 a § (14.10.2005/821) Tekijänoikeusrikkomus (22.5.2015/607)	577
56 b § (21.8.1995/1024) Salassapitovelvollisuuden rikkominen (22.5.2015/607).	591
56 c § (14.10.2005/821) Tietokoneohjelman suojauksen poistovälineen luvaton levittäminen (22.5.2015/617)	593
56 d § (24.3.1995/446) Selvitysvelvollisuuden rikkominen (22.5.2015/607).	594
56 e § (14.10.2005/821) Teknisen toimenpiteen loukkauksrikkomus (22.5.2015/607)	595
56 f § (14.10.2005/821) Oikeuksien sähköisten hallinnointitietojen loukkauksrikkomus (22.5.2015/607)	598
Rikoslain 49 luku Eräiden aineettomien oikeuksien loukkaamisesta	
1 § (14.10.2005/822) Tekijänoikeusrikos	599
3 § (14.10.2005/822) Teknisen suojauksen kiertäminen . . .	607
4 § (14.10.2005/822) Teknisen suojauksen kiertämis- keinorikos	610
5 § (14.10.2005/822) Oikeuksien sähköisten hallinnointi- tietojen loukkauksrikkomus	612
6 § (13.5.2011/441) Syyteoikeus.	613

Sisällys

Siviilioikeudelliset menettelyt ja seuraamukset

56 g § (21.7.2006/679) Loukkauksen kieltö (22.5.2015/607)	614
57 § (14.10.2005/821) Hyvitys ja korvaus (22.5.2015/607)	617
58 § (14.10.2005/821) Menettämisseuraamus (22.5.2015/607)	650
59 § Menettämisseuraamuksen kohtuullistaminen (22.5.2015/607)	656
59 a § (21.7.2006/679) Tuomion julkistaminen (22.5.2015/607)	658
60 § (21.7.2006/679) Rangaistusta ja korvaus- velvollisuutta koskevien säännösten soveltaminen lähioikeuksiin (22.5.2015/607)	661
60 a § (22.5.2015/607) Yhteystietojen luovuttaminen	662
60 b § (22.5.2015/607) Kieltokanne	674
60 c § (22.5.2015/607) Keskeyttämismääräys	677
60 d § (22.5.2015/607) Väliaikainen keskeyttämismääräys	690
60 e § (22.5.2015/607) Estomääräys	694
60 f § (22.5.2015/607) Kulujen ja vahingon korvaaminen	701
60 g § (22.5.2015/607) Tekijänoikeuden loukkaamisen perusteella annettavat määräykset ja lähioikeudet	705
61 § (31.1.2013/118) Riita- ja hakemusasioiden oikeuspaikka (22.5.2015/607)	707
61 a § (31.1.2013/118) Rikosasioden oikeuspaikka (22.5.2015/607)	711
61 b § (31.1.2013/118) Tuomioistuimen asiantuntija (22.5.2015/607)	714
62 § Syyteoikeus (22.5.2015/607)	716

8 LUKU

LAIN SOVELLETTAVUUS	720
63 § (31.7.1974/648) Alueellinen soveltaminen (22.5.2015/607)	722
63 a § (22.12.1995/1654) Julkistamattoman teoksen suoja (22.5.2015/607)	725

64 § (24.3.1995/446) Lähioikeuksien alueellinen soveltaminen (22.5.2015/607)	726
64 a § (24.3.1995/446) Satelliittivälitys (22.5.2015/607) . . .	730
64 b § (14.10.2005/821) Teknisiä toimenpiteitä ja sähköisiä hallinnointitietoja koskevien säännösten soveltaminen (22.5.2015/607)	733
65 § Vastavuoroisuus (22.5.2015/607)	735
66 § Lain soveltaminen ennen lain voimaantuloa valmistuneeseen teokseen (22.5.2015/607)	739
67 § Ennen lain voimaantuloa valmistetut teoskappaleet (22.5.2015/607)	740
68 § Ennen lain voimaantuloa valmistettujen apuvälineiden käyttäminen (22.5.2015/607)	740
69 § Ennen lain voimaantuloa julkaistujen teosten tekijänoikeus (22.5.2015/607)	741
70 § Ennen lain voimaantuloa tehty tekijänoikeuden luovutussopimus (22.5.2015/607).	742
71 § Ennen lain voimaantuloa tapahtuneet taideteosten luovutukset (22.5.2015/607).	743
72 § Eräiden voimaantulosäännösten soveltaminen lähioikeuksiin (22.5.2015/607)	744
73 § Voimaantulo (22.5.2015/607)	744

LIITTEET

Tekijänoikeusasetus 21.4.1995/574	755
L opoteosten käyttämisestä 8.11.2013/764	759

KIRJALLISUUTTA	763
---------------------------------	-----

OIKEUSTAPAUKSET	773
----------------------------------	-----

ASIAHAKEMISTO	781
--------------------------------	-----